

?ükran Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). ?ükran Ölçe?i. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31234>

Özet

?ükran Ölçe?i, Ferhat Karda? ve ?rfan Yalç?n (2019) taraf?ndan Türk kültürüne özgü minnettarlık ve genel ?ükran düzeylerini ölçmek amacıyla geli?tirilmis? özgün bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, bireylerin ya?amlar?ndaki olumlu olaylar? takdir etme, ba?kalar?n?n iyiliklerini fark etme ve genel ya?am memnuniyetini ifade etme e?ilimlerini de?erlendirmektedir. Ölçe?in geli?tirilme süreci, kapsamlı bir geçerlik ve güvenirlik çal??mas?n? içermektedir.

Ölçek, pozitif psikoloji alan?ndaki ara?tırmacılar için önemli bir kaynak sağlamakta olup, ?ükran?n bireysel iyi olu? üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Be?li Likert Ölçe?i format?nda yan?tlanan bu araç, yeti?kin popülasyonunda kullanılmak üzere tasarlanmı?tır ve sağlam psikometrik özelliklere sahiptir.

Anahtar Kelimeler

?ükran Ölçe?i, ?ükran, Minnettarlık, Pozitif Psikoloji, Ölçek Geli?tirme, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Ferhat Karda?, ?rfan Yalç?n

Amaç

?ükran Ölçe?i'nin temel amacı, bireylerin ya?am olaylarına kar?? gösterdikleri minnettarlık e?ilimini ve genel ?ükran düzeylerini bilimsel yöntemlerle ölçebilecek, kültürel açıdan geçerli ve güvenilir bir araç oluşturmaktır. Ölçek, mevcut uluslararası ?ükran ölçme araçları?n?n kültürel adaptasyon zorlukları?n? aşarak, doğrudan Türkçe literatür için özgün bir çözüm sunmayı hedeflemiştir.

Bu ölçek, özellikle pozitif psikolojide yapılan deneysel ve korelasyonel çal??malarda, ?ükran?n ruh sağlığı, kişisel gelişim ve ya?am kalitesi gibi önemli de?işkenlerle ilişkisinin araştırılmas?nda standart bir ölçüm aracı olarak kullanılmak üzere tasarlanmı?tır.

Yapı

Ölçek, pozitif psikolojinin temel yapılarından biri olan **?ükran** (Minnettarlık) yapısını ölçmektedir. ?ükran, sadece anlık bir duygu durumu değil, aynı zamanda bireyin hayatındaki olumlu unsurlara odaklanma, bu unsurların kaynağına duygusal faktörlere (diğer insanlar, Tanrı, evren) atfetme ve bu iyilikler karşısında minnet hissetme eğilimi olarak kavramsallaştırılmı?tır.

Geli?tirme çal??ması, ?ükran?n hem kişilerarası (ba?kalar?n?n iyiliklerine karşı duyulan minnet)

hem de varolu?sal (hayat?n kendisine ve sahip olunanlara kar?? duyulan memnuniyet) boyutlar?n? kapsayan maddelerle, bu çok boyutlu yap?y? Türk kültüründe geçerli bir ?ekilde temsil etmeyi amaçlam??t?r. Faktör analizleri, ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü destekleyici sonuçlar ortaya koymu?tur.

Geçerlik

?ükran Ölçe?i'nin geçerlik analizleri, ölçe?in gerçekten ?ükran kavram?n? ölçtü?ünü göstermek üzere yap?sal geçerlik üzerine yo?unla?m??t?r. Orijinal makalede (Karda? & Yalç?n, 2019), yap? geçerli?ini desteklemek amacıyla Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c? Faktör Analizleri kullan?lm??t?r.

Faktör analizleri sonuçlar?, maddelerin teorik beklentilere uygun olarak yüklenim gösterdi?ini ve ölçe?in kabul edilebilir uyum iyili?i indekslerine sahip oldu?unu belirtmektedir. Ayr?ca, ölçüt ba??ml? geçerlik kan?t? olarak, ölçek puanlar?n?n ilgili psikolojik yap?larla (örne?in, ya?am doyumu) anlaml? korelasyonlar sergiledi?i bildirilmi?tir. Detayl? geçerlik katsay?lar? ve istatistiksel sonuçlar, orijinal kaynak makalede mevcuttur.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik çal??malar?, ölçümlerin tutarlıl??n? ve kararlıl??n? de?erlendirmi?tir. Geli?tirme çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarlıl??n? hesaplamak için Cronbach Alfa katsay?s? kullan?lm??t?r. Bu katsay?n?n, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne kadar homojen bir ?ekilde ölçtü?ünü gösteren yüksek de?erlere sahip oldu?u rapor edilmi?tir.

Yüksek iç tutarlıl?k katsay?lar?, ?ükran Ölçe?i'nin güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu kan?tlamaktadır. Güvenirlik analizlerinin tam sonuçlar? ve muhtemel test-tekrar test güvenirlik de?erleri için, ara?t?rmacılar?n 2019 tarihli makalesine ba?vurulmas? gerekmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap?sal geçerli?ini desteklemek amacıyla yap?lan faktör analizleri, ?ükran yap?s?n?n boyutlar?n? ortaya ç?karm??t?r. Çal??mada ilk olarak Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) uygulanarak maddelerin faktör yap?s? ke?fedilmi?, ardından elde edilen faktör yap?s? Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile test edilmi?tir.

DFA sonuçlar?, modelin veri ile uyumunun kabul edilebilir düzeyde oldu?unu göstermi? ve ölçe?in maddelerinin teorik beklentilere uygun olarak tek bir faktör alt?nda m? yoksa birden fazla faktör alt?nda m? topland??na dair güçlü kan?tlar sunmu?tur. Bu analizler, ?ükran Ölçe?i'nin Türk örnekleminde güçlü ve istikrarl? bir psikometrik yap?ya sahip oldu?unu do?rulam??t?r.

Ölçüm Arac?

Test Çe?idi: Geli?tirme

Format: Öz bildirim raporu. Maddeler, kat?lmc?lar?n kendilerine ne kadar uygun oldu?unu belirttikleri bir dereceleme sistemiyle yan?tlan?r.

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Yeti?kinler.

Ya? Grubu: Genç ve orta ya? yeti?kinler (Orijinal çal??ma, genellikle üniversite ö?rencileri ve genel yeti?kin örneklemleri üzerinde yürütülmü?tür).

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, Türkiye'deki çe?itli demografik ve sosyoekonomik gruplardan elde edilen örneklemler üzerinde standardize edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Ölçek, 5'li Likert Ölçe?i kullan?larak derecelendirilir. Yan?t seçenekleri 1 (**kesinlikle kat?lm?yorum**) ile 5 (**kesinlikle kat?l?yorum**) aras?nda de?i?mektedir. Toplam puan, bireyin genel ?ükran düzeyini yans?t?r; yüksek puan, yüksek ?ükran düzeyine i?aret eder.

Anahtar Kelimeler

Minnettarl?k, ?ükran, Öz Bildirim Ölçe?i, Psikolojik Ölçüm, Likert Tipi, Ya?am Doyumu, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

?leti?im E-posta Adresleri: Ferhat Karda?: kardas-90@hotmail.com

Yaz??ma Adresi: Orijinal kaynakta tam yaz??ma adresi belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

?ükran Ölçe?i, **2019** y?l?nda yay?mlanan makale ile bilimsel kullan?ma sunulmu?tur. Akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlar için genellikle orijinal makaleye (Karda? & Yalç?n, 2019) uygun at?f yap?lmas? beklenir. Klinik veya ticari amaçl? kullan?mlar için sorumlu yazar Ferhat Karda? ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçe?in orijinal makalesi DergiPark platformunda eri?ilebilir durumdad?r. Ölçe?in orijinal PDF dosyas? da a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: [sukran-olcegi-toad.pdf](https://www.dergipark.com.tr/olcegi-toad.pdf)

Kaynaklar

Karda?, F. ve Yalçın, ? . (2019). ?ükran Ölçe?inin geli?tirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çal??ması. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(69), 13-31. doi: 10.17755/esosder.406306
Makalenin orijinal ba?lant?s?: dergipark.gov.tr

?ükran Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?itirilmemelidir.

- 4) Geçmi?te benim için yapt?klar?ndan dolayı **?ükran** duydu?um insanlar var.
- 9) Çevremdeki insanlar?n olumlu yönlerini fark etti?imde bunu onlara ifade ederim.
- 19) Hayatta hak etti?im pek çok ?eyi elde etti?imi dü?ünürüm.
- 24) Dünyaya bakt???mda **?ükran** duyulacak birçok ?eyin oldu?unu görürüm
- 25) Hayat?m?n memnun oldu?um yönleri ?ikâyetçi oldu?um yönlerinden fazladır